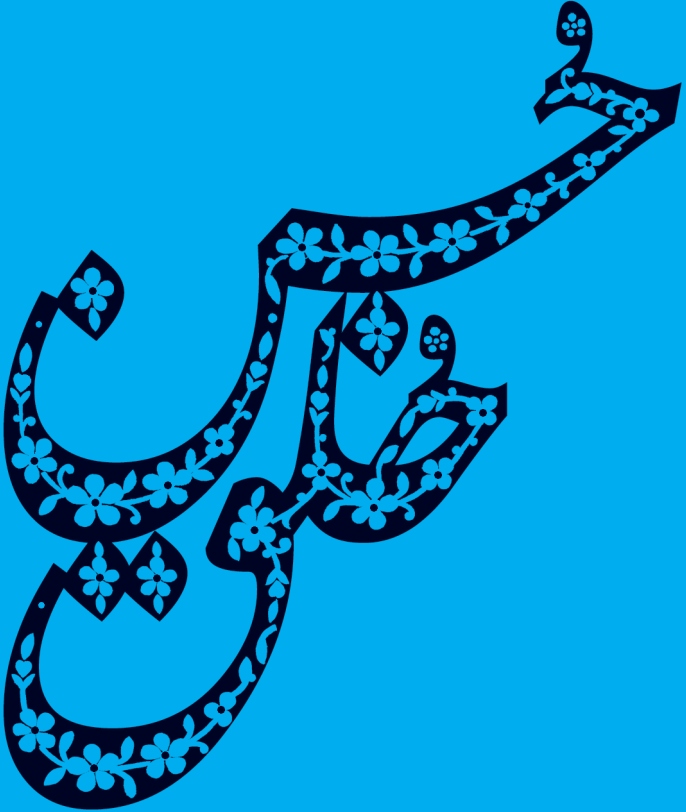
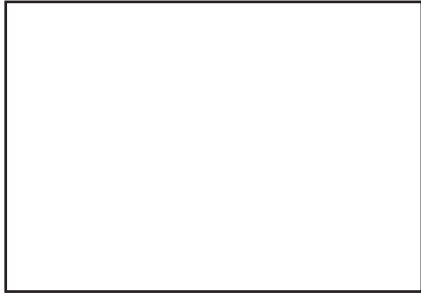

چهارک

جواد محدثی

مجموعه گُل

چهل حدیث حُسن خُلق

تهیه و تدوین: اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی

نویسنده: جواد محدثی

مدیر هنری و طراح گرافیک: رضا باباجانی

صفحه آرایی: محمود بازدار

تذهیب جلد: سیده فهیمه کاظمی

ناشر: انتشارات قدس رضوی

نوبت چاپ: دوم - ۱۳۹۱

شمارگان: ۳۰۰۰

چاپ: مؤسسه فرهنگی قدس

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۷۹۴-۸۰-۹

نشانی تهیه کننده: مشهد، حرم مطهر، صحن جامع رضوی

ضلع غربی، اداره امور فرهنگی

تلفن: ۰۵۱۱-۲۰۰۲۵۶۷

صندوق پستی: ۳۵۱-۹۱۷۳۵

حق چاپ محفوظ است.

حُسْنُ خُلُقٍ

- ۱ اخلاق ، فلسفه بعثت
- ۲ پاداش خوش اخلاقی
- ۳ حسن خلق و دین
- ۴ سر لوحه اعمال
- ۵ سبب ورود به بهشت
- ۶ خوش خویی در میزان اعمال
- ۷ سلام و خوش اخلاقی
- ۸ خانواده خوش اخلاق
- ۹ کمال دنیا و آخرت
- ۱۰ عامل جذب دیگران
- ۱۱ حسن خلق و حساب آخرت
- ۱۲ وسیله‌ی نفوذ در مردم
- ۱۳ نشان شیعه‌گری
- ۱۴ خوش خویی ، میوه‌ی درخت عقل
- ۱۵ عامل موفقیت
- ۱۶ عطیه‌ی الهی
- ۱۷ وسیله‌ی رزق و رفاقت
- ۱۸ هم‌رنگی با پیامبر ﷺ
- ۱۹ عزت در سایه‌ی اخلاق
- ۲۰ شرافت در حسن خلق

مجموعه گل

سرمایه‌ای برتر از مال	۲۱
ویژگی مؤمن	۲۲
شبیهِ پیامبر خدا ﷺ	۲۳
عامل تحکیم دوستی	۲۴
اخلاق امامان	۲۵
شوخی و حسن خلق	۲۶
بهترین خصلت	۲۷
بهشتیان خوش خلق	۲۸
رنج بداخلاقان	۲۹
آثار بدگویی	۳۰
مؤمنان خوش خو	۳۱
شاد کردن دیگران	۳۲
تواضع، جلوه‌ای از حسن خلق	۳۳
تجسم خوش اخلاقی	۳۴
فرمان مدارا	۳۵
فرو خوردن خشم	۳۶
حد و مرز خوش اخلاقی	۳۷
انس و الفت با مردم	۳۸
نشان کمال ایمان	۳۹
آبادی و طول عمر	۴۰

پیشگفتار

قدر "مجموعه‌ی گل" مرغ سحر داند و بس...

کلام خاندان عصمت و طهارت علیهم‌السلام چونان آفتابی است که زیستن بشر در ظل انوار آن، رنگی آسمانی می‌گیرد و طعمی الهی می‌یابد. پیامبر اعظم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم و ائمه‌ی اطهار علیهم‌السلام، روشنگران طریق سعادتند و با هدایت‌های آن بزرگواران، گام‌های موفقیت و سعادت را در زمینه‌های مختلف زندگی می‌توان برداشت.

"مجموعه‌ی گل" عنوان کلی کتب احادیث موضوعی است که به همت محققان و نویسندگان دینی گرد آمده است و در هر کدام از آن به موضوعی خاص پرداخته شده که زوایای مختلف آن از منظر دین مورد مذاقه قرار گرفته است.

در این مجموعه سعی شده است کاربردی‌ترین موضوعات و مباحثی که نیاز بیشتر جامعه است ارائه شود. همچنین تلاش شده تا احادیثی مطرح شود که از حیث سند متقن باشد.

امید است مجموعه‌ی حاضر، بهانه‌ای شود تا فعالیت‌های گسترده‌ای در نشر آموزه‌های خاندان نور علیهم‌السلام انجام گیرد و جامعه اسلامی سرشار از معارف بلند اهل بیت علیهم‌السلام گردد.

آستان قدس رضوی
معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی
اداره‌ی امور فرهنگی

مقدمه

اخلاق نیکو و برخورد شایسته با مردم و به تعبیر روایات «حسن خلق» از مهم‌ترین و برترین فضیلت‌های اخلاقی در انسان است. خداوند، پیامبر عزیزش را در قرآن با (خلق عظیم) ستوده است.^۱ و در آیات مختلف، نمونه‌هایی از اخلاق نیک آن حضرت را یاد کرده است. اسلام، دینی اجتماعی است، و آموزش اخلاق اجتماعی و سلوک مناسب با دیگران در متن دعوت دین آمده و از موثرترین عوامل موفقیت پیامبر خدا ﷺ در تبلیغ دین، اخلاق نیکوی آن حضرت بوده است.

در اهمیت و ضرورت و فضیلت خوش‌خویی و اخلاق نیکو، حرفی نیست؛ مهم، شناختن نمونه‌ها و مصداق‌های آن است که در رفتار آدمی ظهور و بروز پیدا می‌کند. از جمله موارد و نمونه‌هایی که می‌توان از آن یاد کرد:

- سلام و مصافحه در برخورد اول

۱ - قلم ، آیه ۴ (وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خَلْقٍ عَظِيمٍ).

- ملاقات با دیگران با چهره خندان و متبسم
- گفتار شیرین و خوب و مودبانه
- برخورد نیکو و شادی آور و غم زدایی از دیگران
- تواضع و فروتنی در برخورد با مردم
- تشکر و سپاس از خوبی های دیگران
- تحمل تندی ها و پرخاشگری و مدارا
- حلم و صبوری و بردباری
- نرم خوئی و معاشرت خوب و برادرانه
- عفو و گذشت و آشتی و نداشتن کینه در دل
- اخلاق نیکو، سبب محبوبیت انسان در دل ها می شود سرمایه ای است ارزشمندتر از اموال و دارایی. کاربرد آن فراوان است و زندگی ها را شیرین و جامعه را با صفا و محیط را دلپذیر می سازد.

کسی خدمت پیامبر خدا ﷺ آمد و پرسید یا رسول الله دین چیست؟ فرمود: حسن خلق. از سمت راست آمد و پرسید دین چیست؟ فرمود: حسن خلق. پس از سمت چپ و از پشت سر آمد و همان سوال را تکرار کرد و حضرت

همان جواب را داد^۱ این نشان دهنده جایگاه محوری اخلاق حسنه در دین اسلام است. ما پیرو پیامبری هستیم که صفت شاخص و بارز او اخلاق نیکو بود.

به جاست که در اخلاق از او تبعیت کنیم آن گونه که خود آن حضرت فرمود: «شبيه ترین شما به من کسی است که خوش اخلاق تر باشد.» کسی که تندخو، بددهان، عیبجو، عصبانی، هتاک، کم حوصله، زود رنج، اخمو، بد برخورد، متکبر، خشن، بی ادب و گستاخ، کینه توز و حسود باشد از حسن خلق دور است و از مکارم اخلاق فاصله دارد.

حسن خلق، چیزی است که با بهترین باید به آن رسید و خود را با نمونه های عالی اخلاق نیکو عادت داد و این جهاد با نفس را می طلبد. به همان اندازه که در روایات، از حسن خلق ستایش شده از سوء خلق، نکوهش شده و مایه تباهی عمل ها، عذاب قبر، عقوبت اخروی، بی دوست ماندن انسان، و سختی در زندگی به شمار آمده است.

خوشا به حال کسی که بتواند با اخلاق زیبای خویش خاطری را شاد کند و غمی را از دل ها بزدايد و خنده ای بر چهره ها بنشاند. کلام زیبا و مودبانه گفتن، هم از نشانه های حسن خلق است و هم سبب می شود دیگران هم پاسخ زیبا و با ادب بگویند.

سزاوار است که مسلمان با بهره گیری از تعالیم اسلام و سیره نور پیامبر ﷺ و امامان علیهم السلام گفتار و رفتار خود، از خوش اخلاق ترین مردم باشد و مسلمانی خود را در عمل نشان دهد و چنان نباشد که افراد غیر مسلمان یا غیر متدین، اخلاقی زیباتر از مسلمانان و مذهبی های حزب الهی داشته باشند.

آنچه در این مجموعه می خوانید چهل حدیث برگزیده از روایات فراوانی است که در منابع حدیثی شیعه در موضوع حسن خلق آمده است.

امید است آشنایی با فرهنگ و تعالیم پیشوایان دین در عرصه رفتارهای اجتماعی و عمل به دستوره های آن بزرگواران، هم زندگی های ما را

قرین سعادت و صفا سازد، هم چهره زیباتری
از دین عزیزمان را به نمایش بگذارد.

جواد محدثی

۱ اخلاق، فلسفه بعثت

قال رسول الله ﷺ:

— إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ مَكَارِمَ الْأَخْلَاقِ.

— من تنها برای این مبعوث شدم که اخلاق والا را به تمام و کمال برسانم.

۲

پاداش خوش اخلاقی

قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ صَاحِبَ الْخُلُقِ الْحَسَنِ لَهُ مِثْلُ أَجْرِ الصَّائِمِ الْقَائِمِ.

صاحب اخلاق نیکو، پاداشی دارد همچون پاداش روزه دار شب زنده دار.

حسن خلق و دین

قال رسولُ الله ﷺ:

الْخُلُقُ الْحَسَنُ نِصْفُ الدِّينِ.

خوش اخلاقی، نیمی از دین است.

۴

سر لوحه اعمال

قال عَلِيُّ عليه السلام:

عُنْوَانُ صَاحِبَةِ الْمُؤْمِنِ حُسْنُ خُلُقِهِ.

سر لوحه اعمال مؤمن، اخلاق نيك اوست.

سبب ورود به بهشت

قال رسول الله ﷺ:

أَكْثَرُ مَا تَلِجُ بِهِ أُمَّتِي الْجَنَّةَ:

تَقْوَى اللَّهِ وَحُسْنُ الْخُلُقِ.

بیشترین چیزی که امت من به سبب آن به بهشت می‌روند، تقوای خدا و حسن خلق است.

۶

خوش خویی در میزان اعمال

قال رسولُ الله ﷺ:

أَوَّلُ مَا يُوَضَّعُ فِي مِيزَانِ الْعَبْدِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
حُسْنُ خُلُقِهِ.

اولین چیزی که در میزان و کفه ی سنجش اعمال بنده در روز قیامت نهاده می شود، اخلاق نیکوی اوست.

سلام و خوش اخلاقی

قال الامامُ عليٌّ عليه السلام:

إِنَّ بَذْلَ التَّحِيَّةِ مِنْ مَحَاسِنِ الْأَخْلَاقِ.

به یقین، تحیت و سلام دادن، از نیکویی های اخلاق است.

خانواده خوش اخلاق

قال رسول الله ﷺ:

إِذَا أَرَادَ اللَّهُ بِأَهْلِ بَيْتٍ خَيْرًا رَزَقَهُمُ الرِّفْقَ
فِي الْمَعِيشَةِ وَحُسْنَ الْخُلُقِ.

هرگاه خداوند، نسبت به خانواده‌ای خیر و خوبی بخواهد، به آنان رفق و نرمی در زندگی و اخلاق نیکو می بخشد.

کمال دنیا و آخرت

قال الصادق عليه السلام:

الْخُلُقُ الْحَسَنُ جَمَالٌ فِي الدُّنْيَا وَ نَزْهَةٌ فِي
الْآخِرَةِ، وَ بِهِ كَمَالُ الدِّينِ وَ الْقُرْبَةُ إِلَى اللَّهِ
عَزَّ وَجَلَّ وَ لَا يَكُونُ حُسْنُ الْخُلُقِ إِلَّا فِي كُلِّ
وَلِيٍّ وَ صَفِيٍّ.

حسن خلق، زیبایی در دنیا و تفریح در آخرت
است و به سبب آن دین کامل می شود و بنده
به خدا نزدیک می گردد و حسن خلق جز در هر
ولی خدا یا انسان برگزیده نمی باشد.

۱۰

عامل جذب دیگران

قال رسول الله ﷺ:

مَنْ حَسَنَ خُلُقَهُ كَثُرَ مُحِبُّوهُ وَ آنَسَتْ
النُّفُوسُ بِهِ.

هر کس اخلاقش نیکو باشد، دوستدارانش زیاد
می شوند و مردم به او انس و الفت می گیرند.

۱۱ حسن خلق و حساب آخرت

— قَالَ عَلِيٌّ ع:

— صَلِّ رَحِمَكَ، يَزِيدُ اللَّهُ فِي عُمْرِكَ، وَ حَسِّنْ خُلُقَكَ يُخَفِّفِ اللَّهُ حِسَابَكَ.

— ای نوف! به خویشاوندانت رسیدگی کن (صله رحم) تا خداوند، عمرت را بیافزاید، و اخلاقت را نیکو سازد، تا خداوند، حساب تو را سبک و آسان بگیرد.

وسيله ی نفوذ در مردم

قالَ الكاظمُ عليه السلام:

عَجِبْتُ لِمَنْ يَشْتَرِي الْعَبِيدَ بِمَالِهِ فَيُعْتِقُهُمْ،
كَيْفَ لَا يَشْتَرِي الْأَحْرَارَ بِحُسْنِ خُلُقِهِ.

در شگفتم از کسی که با مال خود، بردگان را
می خرد و آزاد می کند، چگونه آزادگان را با
اخلاق نیکویش نمی خرد؟!

قال الصادق عليه السلام:

يا شِيعَةَ آلِ مُحَمَّدٍ: إِعْلَمُوا أَنَّهُ لَيْسَ مِنَّا
مَنْ لَمْ يَمْلِكْ نَفْسَهُ عِنْدَ غَضَبِهِ، وَ مَنْ لَمْ
يُحْسِنْ صُحْبَةَ مَنْ صَحِبَهُ.

ای پیروان آل محمد! بدانید که هر کس هنگام
خشمش خود را کنترل نکند و با کسانی که
هم‌نشینی می‌کند خوش رفتاری نکند، از ما
نیست!

۱۴

خوش خویی، میوه ی درخت عقل

قالَ عَلِيُّ عليه السلام:

الْخُلُقُ الْمَحْمُودُ مِنْ ثَمَارِ الْعَقْلِ،
الْخُلُقُ الْمَذْمُومُ مِنْ ثَمَارِ الْجَهْلِ.

اخلاق پسندیده از ثمرات عقل است و اخلاق ناپسند از ثمرات جهل و نادانی است.

غرر الحکم، ص ۲۵۴.

قال رسول الله ﷺ:

يا عليُّ! ثلاثةٌ من لم تكن فيه لم يَقم له عملٌ:
ورعٌ يحجزه عن معاصي الله عز وجل، وخلقٌ
يُداری به الناس، وحلمٌ يردُّ به جهل الجاهل.

يا علی! سه چیز است که در هر که نباشد هیچ
کار او استوار نخواهد شد: پارسایی و تقوایی که
او را از معصیت خدا باز دارد اخلاقی که با آن
مردم را مدارا کند و حلمی که نادان را به وسیله
آن برگرداند.

عطیه ی الهی

— قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ

— الْأَخْلَاقُ مَنَائِحٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ، فَإِذَا أَحَبَّ عَبْدًا مَنَحَهُ خُلُقًا حَسَنًا، وَإِذَا أَبْغَضَ أَحَدًا مَنَحَهُ خُلُقًا سَيِّئًا.

— اخلاق، بخشش‌هایی از سوی خداوند متعال است. پس هر گاه خداوند، بنده ای را دوست بدارد به او اخلاق نیکو عطا می‌کند، و هر گاه کسی را دوست ندارد، به او اخلاق بد می‌دهد.

وسيله ی رزق و رفاقت

قالَ عَلِيُّ عليه السلام:

حُسْنُ الْخُلُقِ يُدِرُّ الْأَرْزَاقَ وَيُؤْنِسُ الرَّفِاقَ.

اخلاق نیکو، رزق و روزی را فراوان می کند و

موجب انس و الفت دوستان می شود.

۱۸ هم‌رنگی با پیامبر ﷺ

— قال رسولُ الله ﷺ:

— إِنَّ أَحَبَّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبَكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ
مَجْلِسًا، أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَأَشَدُّكُمْ تَوَاضُعًا.

— در روز قیامت کسی نزد من محبوب‌تر و
جایگاهش به من نزدیک‌تر است که اخلاقش
نیکوتر و تواضعش بیشتر باشد.

عزت در سایه‌ی اخلاق

قال علیؑ:

رُبَّ عَزِيزٍ اَذَلَّهُ خُلُقُهُ، وَ ذَلِيلٍ اَعَزَّهُ خُلُقُهُ.

چه بسا عزیزی که اخلاقش او را خوار کرد، و
چه بسا ذلیل و خواری که اخلاقش او را عزیز
ساخت.

۲۰

شرافت در حسن خلق

— قال رسول الله ﷺ لأبي ذر:

— يا اباذر! لا عقلَ كالتدبير، و لا ورعَ كالكَفِّ، و لا حَسَبَ كحُسْنِ الخُلُقِ.

— ای اباذر! هیچ عقلی همچون تدبیر (و آینده نگری) نیست. هیچ ورع و پارسایی مثل پرهیز از حرام نیست و هیچ شرافتی مانند اخلاق نیکو نیست.

سرمایه ای برتر از مال

قال رسولُ الله ﷺ:

يا بني عَبْدِ الْمُطَلِّبِ! إِنَّكُمْ لَنْ تَسْعُوا النَّاسَ
بِأَمْوَالِكُمْ، فَالْتَمُوا بِلِقَةِ الْوَجْهِ وَحُسْنِ
الْبُشْرِ.

ای فرزندان عبدالمطلب! شما نمی‌توانید با
اموالتان به همه مردم برسید و آنان را خشنود
کنید پس با آنان با چهره باز و برخورد خوب،
دیدار کنید.

ویژگی مؤمن

— قال رسول الله ﷺ:

— الْمُؤْمِنُ هَيِّنٌ لَيِّنٌ سَمِعٌ، لَهُ خُلُقٌ حَسَنٌ.

— مؤمن، آسان و راحت و نرم خو و بخشنده است
و اخلاق نیکو دارد.

شبيه پیامبر خدا ﷺ

قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ أَشْبَهُكُمْ بِي أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا.

شبيه ترين شما به من، کسی است که خوش اخلاق تر باشد.

عامل تحکیم و دوستی

قال رسولُ الله ﷺ

ثَلَاثٌ يُصْفِيْنَ وَدَّ الْمَرْءُ لِأَخِيهِ الْمُسْلِمِ: يَلْقَاهُ
بِالْبَشْرِ إِذَا لَقِيَهُ، وَ يُوسِّعُ لَهُ فِي الْمَجْلِسِ إِذَا
جَلَسَ إِلَيْهِ، وَ يَدْعُوهُ بِأَحَبِّ الْأَسْمَاءِ إِلَيْهِ.

سه چیز است که دوستی انسان را با برادر
مسلمانش صاف و زلال می‌سازد: هرگاه او را
می‌بینید با چهره گشاده با او دیدار کنید هرگاه
برادرش نزد او می‌نشیند برایش جا باز کند، و
او را با بهترین نامی که دوست دارد صدا بزنند.

— قال الصادق عليه السلام:

— إِنَّ الرَّجُلَ مِنْكُمْ إِذَا وَرَعَ فِي دِينِهِ وَصَدَقَ
الْحَدِيثَ وَ أَدَّى الْأَمَانَةَ وَ حَسَنَ خُلُقَهُ مَعَ
النَّاسِ، قِيلَ هَذَا جَعْفَرِيٌّ، فَيَسْرُنِي ذَلِكَ وَ
يَدْخُلُ عَلَيَّ مِنْهُ الشُّرُورُ.

— هرگاه یکی از شما در دین خود پرهیزکار باشد و راست بگوید و امانت دار باشد و اخلاقش با مردم نیکو باشد می گویند که: این جعفری و پیرو امام صادق عليه السلام است و این مرا خوشحال می سازد و از این کار شادمانی بر دلم وارد می شود.

شوخی و حسن خلق

قال الصادق عليه السلام:

إِنَّ الْمُدَاعَبَةَ مِنْ حُسْنِ الْخُلُقِ، وَ إِنَّكَ
لَتُدْخِلُ بِهَا السُّرُورَ عَلَىٰ أَخِيكَ.

شوخی و مزاح، از خوش اخلاقی است و تو با
این کار، برادر مسلمانان را خوشحال می‌کنی.

۲۷
بهترین خصلت

قال الامام الحسن عليه السلام:

إِنَّ أَحْسَنَ الْحَسَنِ الْخُلُقُ الْحَسَنُ.

همانا بهترین خوبی، اخلاق خوب است.

بهشتیان خوش خلق

قال رسول الله ﷺ:

عَلَيْكُمْ بِحُسْنِ الْخُلُقِ، فَإِنَّ حُسْنَ الْخُلُقِ فِي
الْجَنَّةِ لَا مُحَالَاةَ وَ أَيْكُمْ وَ سُوءَ الْخُلُقِ، فَإِنَّ
سُوءَ الْخُلُقِ فِي النَّارِ لَا مُحَالَاةَ.

خوش اخلاق ترین باشید، همانا حسن خلق و
خوش اخلاق حتما در بهشت است و از بد
اخلاقی بهره‌ی‌زید چرا که بد اخلاق ناچار در
آتش است.

رنج بد اخلاقان

قال الصادق عليه السلام:

مَنْ سَاءَ خُلُقُهُ عَذَّبَ نَفْسَهُ.

هر کس بد اخلاق باشد خودش را آزار و عذاب می دهد.

۳۰

آثار بدگویی

— قالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

— لَا تَسُبُّوا النَّاسَ فَتَكْتَسِبُوا الْعَدَاوَةَ بَيْنَهُمْ.

— مردی از بنی تمیم خدمت پیامبر خدا ﷺ رسید و از آن حضرت درخواست نصیحت و موعظه کرد حضرت فرمود: به مردم ناسزا و دشنام ندهید، که در نتیجه، دشمنی بین مردم را فراهم آورید.

مؤمنان خوش خو

قال الصادق عليه السلام:

الْمُؤْمِنُ مَنْ طَابَ مَكْسَبُهُ، وَ حَسَنَتْ خَلِيقَتُهُ،

وَ صَحَّتْ سَرِيرَتُهُ.

مؤمن کسی است که کسب و درآمدش پاکیزه

و حلال، اخلاقش خوب و درونش سالم باشد.

شاد کردن دیگران

— قال الباقر عليه السلام: قال

— إِنَّ أَحَبَّ الْأَعْمَالِ إِلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ إِدْخَالُ
السُّرُورِ عَلَى الْمُؤْمِنِ.

— محبوب‌ترین کارها نزد خداوند، شاد کردن دل
مؤمن است.

تواضع، جلوه‌ای از حسن خلق

قال رسولُ الله ﷺ:

إِنَّ التَّوَّاضِعَ يَزِيدُ صَاحِبَهُ رَفْعَةً، فَتَوَاضَعُوا
يَرْفَعُكُمْ اللهُ وَ إِنَّ الْعُقُوفَ يَزِيدُ صَاحِبَهُ عِزًّا،
فَاعْتَفُوا يُعِزُّكُمْ اللهُ.

تواضع، بر رفعت و بلندی متواضع می‌افزاید.
پس تواضع کنید تا خداوند شما را بالا ببرد
و عفو، بخشاینده را عزت می‌افزاید پس در
گذرید تا خداوند، عزیزتان کند.

۳۴

تجسم خوش اخلاقی

قال رسولُ الله ﷺ:

لَوْ كَانَ الرَّفْقُ خَلْقًا يُرَى، مَا كَانَ مِمَّا خَلَقَ اللهُ شَيْءًا أَحْسَنَ مِنْهُ.

اگر رفق و مدارا، مخلوقی بود که دیده می شد چیزی از آفریده های خداوند زیباتر از آن نبود.

فرمان مدارا ۳۵

قال رسولُ الله ﷺ:

أَمَرَنِي رَبِّي بِمُدَارَاةِ النَّاسِ، كَمَا أَمَرَنِي
بِأَدَاءِ الْفَرَائِضِ.

خداوند، مرا به مدارا با مردم دستور داده،
همچنان که مرا به ادای واجبات فرمان داده
است.

۳۶

فرو خوردن خشم

قال الباقر عليه السلام:

مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ يَقْدِرُ عَلَىٰ إِمْضَائِهِ،
حَسَا اللَّهُ قَلْبَهُ أَمْنًا وَ إِيْمَانًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ.

هر کس خشمی را فرو خورد که می تواند آن را اعمال کند، خداوند در روز قیامت، دل او را لبریز از ایمنی و ایمان می سازد.

کافی، ج ۲، ص ۱۱۰.

حد و مرز خوش اخلاقی

قال الصادق عليه السلام:

قال: قلتُ له: ما حدُّ حُسْنِ الخُلُقِ؟

قال: تُلِينُ جَنَاحَكَ، وَ تُطَيِّبُ كَلَامَكَ، وَ

تَلْقَى أَخَاكَ بِبِشْرِ حَسَنِ.

حد و اندازه حسن خلق چیست؟ فرمود:

اخلاقت را نرم کنی، سخنت را پاکیزه و زیبا کنی و با برادرت با چهره باز و نیکو ملاقات کنی.

۳۸

انس و الفت با مردم

— قالَ عَلِيُّ عليه السلام:

— الْمُؤْمِنُ مَأْلُوفٌ، وَ لَا خَيْرَ فِي مَنْ لَا يَأْلِفَ
وَ لَا يُؤْلَفُ.

— مؤمن مورد الفت است و هیچ خیری نیست در
کسی که نه با مردم انس و الفت می گیرد نه
دیگران با او الفت می گیرند.

نشانه کمال ایمان

قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ أَكْمَلَ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا.

کامل ترین مؤمنان از نظر ایمان، کسی است که
خوش اخلاق تر باشد.

۴۰

آبادی و طول عمر

قال الصادق عليه السلام:

الْبِرُّ وَ حُسْنُ الْخُلُقِ يَعْمُرَانِ الدِّيَارَ وَ يَزِيدَانِ
فِي الْأَعْمَارِ.

نیکی و اخلاق خوب سرزمین ها را آباد و
عمرها را طولانی می کند.

مجموعه گل

- مؤمن	- حُسن ظن
- صبر	- سوء ظن
- گناه	- لقمه
- صله‌ی رحم	- همنشین
- توبه	- جلوه‌ی جلال
- راستگویی	- جلوه‌ی جمال
- سخاوت و انفاق	- راه و همراه
- خوف و رجاء	- برکت
- ذکر	- همسایه
- اخلاص	- بلا
- توکل	- سکوت و کلام
- دروغ	- نماز شب
- فرزندان	- حب اهل بیت علیهم‌السلام
- نماز	- معیارها
- حیا	- نشاط و غم
- ازدواج	- حُسن خُلق
- ادب	- دو گوهر
- انتظار فرج	- تهذیب
- غدیر	- ساده‌زیستی
- معاشرت	- کلام وحی
-

